

Győri Ítéltábla
Pf.V.20.362/2012/4. szám

A Győri Ítéltábla dr. Gál Miklós ügyvéd által képviselt **felperesnek** dr. Németh Soma ügyvéd által képviselt **alperes** ellen szerződés semmisségének megállapítása iránti perében a Győri Törvényszék 2012. szeptember 17. napján kelt P.20.015/2012/27. számú ítélete ellen a felperes részéről 28. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A felperes által az állam javára az illetékes adóhatóság külön felhívására és számlájára fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 714.000,- (hétszáztizennégyezer) forintba leszállítja.

Köteles a felperes 15 napon belül az alperes részére megfizetni 100.000,- (egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes a Magyar Állam javára az illetékes adóhatóság külön felhívására és számlájára megfizetni 952.000,- (kilencszázötvenkettőezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperesnek az alperes és a "A" Kft. között 2004. április 30. napján létrejött kölcsönszerződés színleltség miatti semmisségének megállapítása, illetve jogalap nélküli gazdagodás jogcímén 11.990.000,- Ft megfizetése iránt előterjesztett keresetét elutasította. Egyúttal kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az állam javára 1.428.000,- Ft feljegyzett kereseti illetéket, míg az alperesnek 807.340,- Ft perköltséget.

Ítéletének indokolása szerint az elsődleges vizsgálata körében megállapította, hogy a felperes a mások között létrejött szerződés érvénytelensége iránti perben aktív perbeli legitimációval, keresetösségi joggal rendelkezik. Ennek fennállását azzal indokolta, hogy a felperesnek a bírói gyakorlat által megkívánt jogi érdeke fűződik a szerződés semmisségének megállapításához, mivel a szerződés semmissége kihat a felperesi házastárs korlátlan tagi felelősségére, és ezáltal a felperes helytállására is. Rögzítette továbbá, hogy a megállapítási

kereset Pp. 123.§ (2) bekezdése szerinti feltételei fennállnak. A felperes jogainak megóvása érdekében szükséges a semmisség megállapítása, teljesítést nem követelhet, mert az - állítása szerint - tőle kölcsönt vevő jogi személy ("A" Kft.) jogképességgel nem rendelkezik, nem perelhető, tehát teljesítés sem követelhető tőle.

A felperes elsődleges keresete (a 2004. április 30. napján kelt kölcsönszerződés alanyában színlelt, mert a tagi hitelt a valóságban a felperes nyújtotta tőzsdei érték-papírügyletből származó bevételéből) körében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a szerződő feleknek nem volt szerződéskötési akarata, a cég ténylegesen a felperessel kívánt megállapodni. Megállapította, hogy rendelkezésre álló bizonyítékok (okiratok és tanúvallomások) nem igazolták azt a felperesi állítást, hogy az alperes és a "A" Kft. nem akart egymással kölcsönszerződést kötni.

Az okirati bizonyítékok közül az alperes és az "A" Kft. között a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt folyamatban volt G.20.455/2008. számú ügy iratanyag alapján egyértelmű, hogy az akkor még létező gazdasági társaság nem vitatta a kölcsönnyújtás tényét, a szerződést a társaság nevében aláíró "C" is úgy nyilatkozott, hogy a jelen per alperese adott tagi hitelt a társaságnak, amely bankkölcsön felvételéből fizette vissza a kölcsönt az alperesnek.

A felperes indítványára beszerzett, felperesi értékszámlára vonatkozó forgalmi adatok alapján megállapította, hogy az időpontok összevetése nyomán kizárható, hogy a tagi hitel fedezetét a felperes értékpapír értékesítésből származó bevétele képezte volna. Ezen adatok alapján a felperes részére 2004. április 23-án, április 30-án és május 3-án került sor kifizetésre, míg a tagi hitel nyújtásának időpontja 2004. március 20. és április 21. napja volt. Ezáltal a felperesi házastárs, aki maga is perben áll az alperessel, vallomását, amely a felperes által előadottakat erősítette meg, a törvényszék nem vette figyelembe. Értékelte a G.20.455/2008. számú ügyben található banki értesítőt, amely szerint 2004. április 21-én a társaság számlájára készpénzbefizetés történt 5.400.000,- Ft értékben, befizetőként a céget tüntették fel.

A kölcsönszerződést ellenjegyző ügyvéd, "B" tanú nem rendelkezett információval arról, hogy ténylegesen ki nyújtotta a kölcsönt. Magánvéleménye az volt, hogy a hitelt a felperes biztosította, azonban ezt a törvényszék értékelni nem tudta.

A kölcsönszerződést a cég nevében aláíró "C" tanú jelen perben tett, a felperesi előadást alátámasztó vallomását az elsőfokú bíróság nem fogadta el. Kifejtette, hogy a tanú vallomása figyelemmel a korábbi és jelen vallomása között feloldhatatlan ellentétre, továbbá, hogy a tanú a per szempontjából jelentős körülményen kívül semmi másra - beleértve a saját személyével kapcsolatos kérdéseket is (milyen minőségben írta alá a szerződést) nem tudott pontos választ adni, nem bizonyítja a felperesi állítást, súlytalan a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződéssel szemben.

Mivel a perben a bizonyítás az alperest nem terhelte, ezért szükségtelen volt az általa megjelölt tanúk meghallgatása, az erre irányuló indítványt elutasította.

A felperes másodlagos, jogalap nélküli gazdagodásra alapított keresete alapján az alperes elévülési kifogására figyelemmel megállapította, hogy a felperesi követelés 2004. április 30-án vált esedékessé, így az 2009. május 1. napján elévült. A kifogás miatt a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a követelése az elévülés nyugvása, félbeszakadása miatt nem évült el. Kifejtette, hogy a felperes által e körben hivatkozott a G.20.455/2008/23. számú

jegyzőkönyvhöz csatolt, 2005. május 6-án kelt átvételi elismervény nincs összefüggésben a peres felek viszonyával. A felperes ugyanezen eljárásban 2009. március 11-én tett vallomása, amely szerint a perrel érintett 11.900.000,- Ft az ő pénze, nem minősül a Ptk. 327.§ (1) bekezdése szerinti, a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólításnak, sem a követelés bírósági úton való érvényesítésének. Ezért a felperes által hivatkozott okiratok egyike sem szakította meg az elévülést, és nem idézte elő az elévülés nyugvását.

A felperest terhelő illetékfizetési kötelezettség körében megállapította, hogy a felperes elsődleges és másodlagos kereseti kérelme valóságos tárgyi keresethalmazatot alkotott, ezért mindkét kereset vonatkozásában külön-külön kell számítani a pertárgy értékét, jelen esetben keresetenként a 11.900.000,- Ft-ot, így az össz-pertárgyérték 23.800.000,- Ft. Ennek alapul vételével határozta meg a felperes által fizetendő kereseti illeték összegét.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő, amelyben annak megváltoztatásával a kereseti kérelmének való helyt adást kért. Elsődleges kereseti kérelme körében azzal érvelt, hogy "C" előadása egyértelműen igazolta, hogy a szerződés megkötése a "A" Kft. vonatkozásában az alperessel színlelt volt. Az alperesi színleltséget nem a kifejezett nyilatkozatából, hanem az alperes személyi körülményeiből kellett volna a törvényszéknek megállapítania. E körben azonban az elsőfokú bíróság az alperes által felajánlott tanúbizonyítás ellenére bizonyítást nem vett fel. Az eljárás során meghallgatott tanúk mindegyike egyértelműen úgy foglalt állást, hogy a felperes biztosan rendelkezett a tagi kölcsönként feltüntetett összeggel. Nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy a felperes által csatolt értékpapír beváltására vonatkozó okiratban megjelölt időponttól némileg eltértek, ugyanis a színlelt okiratban megjelölt időpontok nyilvánvalóan a társaság fizetési kötelezettségeihez igazodtak, a felperes által biztosított összeg a felperes részére bármikor rendelkezésre állt.

A másodlagos kereseti kérelme vonatkozásában változatlanul fenntartotta, hogy a 2009. március 11-én tett tanúvallomása - tartalma szerint - fizetési felszólításnak, de mindenképpen igényérvényesítésnek tekintendő, amely az elévülést megszakította.

Sérelmezte az elsőfokú bíróság illeték megállapítási rendelkezését. Téves az a megállapítás, hogy tárgyi keresethalmazat miatt kétszer 11.900.000,- Ft illetékalap után kellene illetéket fizetnie. A szubszidiárius igényérvényesítés ellenére a pertárgy értéke csak 11.900.000,- Ft, ezért a kereseti illeték is ez alapján számítandó.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy a perben meghallgatott tanúk mindegyike elfogult volt, így vallomásuk a perben nem bír jelentőséggel. Önmagában az, hogy a felperes adott időpontban rendelkezett bizonyos pénzeszközzel, nem bizonyítja azt, hogy a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokkal szemben ő nyújtotta volna a kölcsönt. A felperes a kölcsönösszegek átadásához képest későbbi időpontokban rendelkezésre álló pénzeszközre hivatkozott, előadása súlytalan az okiratokkal szemben.

Az elévülés megszakítására a felperes tanúvallomása alkalmatlan volt, a Ptk. vonatkozó rendelkezései ilyen elévülést megszakító tény nem ismernek.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és egyben elégséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat okszerűen, a Pp. 206.§ (1) bekezdésének megfelelő módon értékelve a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetése is érdemben helytálló.

A felperes elsődleges keresete az alperes és a "A" Kft. között létrejött kölcsönszerződés színleltségének megállapítására irányult. A felperes előadása szerint a szerződés alanyában színlelt, mert az valójában közte, mint kölcsönadó és a "A" Kft. között jött létre.

Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a szerződés akkor minősíthető színleltnek, ha megállapítható, hogy a felek valójában nem akartak egymással ügyletet kötni, vagy valós ügyleti akaratuk más tartalmú szerződés létrejöttére irányult. Az ügyleti akarat színleltisége során nem kizárt a szerződés alanyának színlelése sem, ha a szerződő felek közös akaratával az egyik fél csak azért vesz részt a szerződéskötésben, mert a valójában szerződni kívánó harmadik személy valamilyen oknál fogva - a jogszabály tilalma vagy egyéb kötöttségek miatt - nem vehet részt a szerződéskötésben (BH2007.58).

A színlelt szerződés csak valamennyi szerződő fél erre irányuló tudatos magatartásával valósulhat meg. A színleltség megállapításához ezért a kölcsönös, kétoldalú színlelés bizonyítása szükséges. Az egyoldalú színlelés a szerződés érvényessége szempontjából közömbös, az egyik szerződő fél oldalán fennálló rejtett indokot jelent (Ptk. 207.§ (4) bekezdés).

A konkrét esetben a felperes a 2004. április 30-án kötött - ügyvéd által ellenjegyzett - kölcsönszerződéssel, mint teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben hivatkozott annak alanyi színleltségére. Ezért az elsőfokú bíróság az alperes vitató álláspontja miatt a Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával helyesen telepítette a felperesre annak bizonyítási kötelezettségét és az esetleges bizonyítatlanság következményeit, hogy a szerződés megkötése során közösen színlelték a szerződési akaratot, mert a szerződő felek közös akarata valójában arra irányult, hogy a 11.900.000,- Ft összegű kölcsönt a szerződéssel szemben az abban nem szereplő felperes folyósítsa.

Ennél fogva helytálló az alperes azon hivatkozása, hogy a perben a bizonyítási teher kizárólag a felperesen nyugodott, az alperest bizonyítás nem terhelte. Így az elsőfokú bíróság sem sértett szabályt akkor, amikor az alperes által felajánlott bizonyítást mellőzte.

Osztotta az ítéletábra a törvényszék azon álláspontját, amely szerint a felperes nem tett eleget azon bizonyítási kötelezettségének, amelynek eredményeképp egyértelműen megállapítható lenne, hogy az alperes és a "A" Kft. között létrejött kölcsönszerződés színlelt volt. E körben ez elsőfokú bíróság a felperes által meghallgatni kért tanúk vallomását megfelelően értékelve kellően megindokolta az erre vonatkozó döntését. Helytálló az a megállapítása, hogy a meghallgatott tanúk közül "B" szerződést ellenjegyző ügyvéd egyáltalán nem rendelkezett információval a peres felek közötti kölcsönügyletről, a magánvéleménye a perben jelentőséggel nem bír. Ugyancsak helyesen értékelte "C" jelen és korábbi, az alperes által a szerződő gazdasági társaság ellen indított peres eljárásban tett tanúvallomását. A bizonyítékok körében kiemelkedő jelentősége van a korábbi eljárásban tett vallomásának,

mert a vallomások közötti feloldhatatlan ellentétek nem alkalmasak a kölcsönszerződésben mint teljes bizonyító erejű magánokiratban foglalt tények lerontására. Megfelelő indokát adta az elsőfokú bíróság annak is, hogy a kölcsönügylet létrejöttéről közvetett információkkal bíró, a felperessel azonosan nyilatkozó, az alperessel egyébként perben álló felperesi házastárs vallomását milyen okból tartotta elfogultnak, azt miért nem fogadta el. Helyesen mutatott rá a törvényszék arra, hogy önmagában a felperes teljesítőképesége a bizonyítékok összessége körében nem bírt jelentőséggel, mert az általa beszerzett értékpapír értékesítésre vonatkozó adatok nem adekvátak a kölcsönszerződés megkötésének időpontjával.

Megjegyzzi az ítéletábra, hogy a felperes fellebbezési előadása, amely szerint az adóhatóság kijátszása céljából került sor a színlelt kölcsönszerződés megkötésére, az egyéb bizonyítékok összevetésével nem alkalmas a kereseti kérelme alátámasztására.

Mindezek alapján helyes az elsőfokú bíróság azon jogi következtetése, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a 2004. április 30. napján létrejött kölcsönszerződés alanyában színlelt.

Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak a felperes másodlagos, jogalap nélküli gazdagodás jogcímén történő 11.900.000,- Ft megfizetése iránt előterjesztett keresetét elutasító döntésével. Az alperes elévülési kifogására figyelemmel helyesen oktatta ki a felperest, hogy az elévülés megszakadásának, nyugvásának bizonyítása, illetve annak esetleges sikertelensége a terhére esik. Osztotta az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon helyes jogi álláspontját, hogy a felperesnek a korábbi, az alperes által a szerződő gazdasági társaság ellen indított peres eljárásban 2009. március 11-én tett nyilatkozata nem alkalmas a Ptk. 327.§ (1) bekezdése szerinti elévülés megszakítására. E körben egyetértett azzal, hogy az elévülés megszakítására az olyan jognyilatkozat alkalmas, amelyet a kötelezethez címeztek. A konkrét esetben azonban a felperesi tanúvallomás nem a peres felekhez, hanem a bírósághoz címzett jognyilatkozat, így az joghatás kiváltására, azaz az elévülés megszakadásának igazolására nem alkalmas.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Helytállóan sérelmezte a felperes a fellebbezésében az ítélet eljárási illetékre vonatkozó rendelkezését. A felperes elsődleges és másodlagos kereseti kérelme nem alkotott valóságos tárgyi keresethalmazatot, az csak látszólagos, vagylagos kereseti kérelemnek minősült. Ezért mind a kereseti, mind a fellebbezési eljárás illeték alapjául a 11.900.000,- Ft összegű pertárgy értéket kellett figyelembe venni. Ezért a felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték mértékét az ítéletábra 714.000,- Ft-ra leszállította.

A másodfokú eljárásban pervesztes felperes a Pp. 239.§ és 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes másodfokú perköltségét. Az ügyvédi munkadíj ÁFÁ-t is magában foglaló összegéről az ítéletábra a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (1), (2), (5) és (6) bekezdései alapján rendelkezett.

Az illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült pervesztes felperes köteles a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján az állam javára megfizetni.

Győr, 2013.évi október 10. napján

Dr. Ábrahám Éva sk. a
tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk. előadó
bíró

Dr. Sarmon Hedvig sk.
bíró